

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра історії та культури української мови

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

МИСТЕЦТВО ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ

для здобувачів освіти
першого (бакалаврського) рівня

Луцьк – 2021

Силабус вибіркової дисципліни «Мистецтво публічного виступу» підготовки бакалавра. 30 серпня 2021 р. 12 с.

Розробник:

Левчук І. П., доцент кафедри історії та культури української мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри історії та культури української мови.

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри: проф. Світлана БОГДАН

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня усіх спеціальностей	Вибіркова
Кількість годин /кредитів 150 / 5		Рік навчання III
		Семестр 5-ий
ІНДЗ: є		Лекції 44 год
		Практичні (семінарські) 28 год
		Самостійна робота 68 год
		Консультації 10 год
Форма контролю: залік		
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – [Левчук Ірина Петрівна](#)

Науковий ступінь – кандидат філологічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри історії та культури української мови

Контактна інформація: +38(099)75 635 57; levchuk.iryana@vnu.edu.ua

Дні занять: відповідно до розкладу <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Мистецтво публічного виступу» складено з орієнтиром на можливість вільного проєктування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Водночас враховано специфіку освітньо-професійних програм «Українська мова та література. Світова література» і «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література».

Курс «Мистецтво публічного виступу» покликаний зайняти важливе місце в системі професійної підготовки фахівця будь-якої спеціальності, адже інтегрує знання з таких дисциплін, як філософія, логіка, психологія, етика, лінгвістика, літературознавство, а також іміджологія, PR-технології, сценічна

майстерність тощо.

Насамперед цей курс адресований майбутнім фахівцям, зацікавленим в успішній самореалізації, цілком свідомим того, що вдосконалення рівня комунікативних компетентностей дозволяє впевнено почуватися перед аудиторією (долати «страх» прилюдного виступу), успішно виступати публічно та ефективно здійснювати ділову комунікацію, застосовуючи технології якісного структурування інформації, засоби психолого-комунікативного впливу для результативної взаємодії з аудиторією, а також розширює можливості для самовираження особистості, сприяє розвитку лідерських якостей. Водночас високий рівень комунікативної (зокрема риторичної) компетентності дозволяє розрізняти та професійно протистояти маніпулятивним технологіям і прийомам «чорної» риторики.

Предмет вивчення – закономірності комунікативної поведінки особистості, які виявляються в різних ситуаціях спілкування, зокрема професійного.

Цікавинки курсу – тренінгові форми роботи; практичне спрямування; апробація сучасних цифрових застосунків, що оптимізують підготовку публічних виступів; створення брендбука промовця; а також залучення «гостьових лекторів», які успішно реалізували себе в публічній сфері.

2. Пререквізити / Постреквізити.

Курс «Мистецтво публічного виступу» передбачає вільне володіння українською мовою, тобто ґрунтується на основних комунікативних компетентностях, сформованих під час вивчення такої дисципліни циклу загальної підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня, як «Українська мова (за професійним спрямуванням)».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета курсу «Мистецтво публічного виступу» – розвиток елітарної риторичної особистості з критичним способом мислення, удосконалення комунікативних умінь здобувачів освіти на засадах компетентнісного підходу, вироблення уміння екстраполювати основні закони та прийоми красномовства на професійну сферу, формування основ вербальної та невербальної майстерності публічного мовлення.

Основні завдання вивчення дисципліни «Мистецтво публічного виступу»:

- подати відомості про риторичний ідеал як історично й суспільно зумовлену систему загальних вимог до мовлення й мовленнєвої поведінки носія певної культури та виробити критичний підхід до власного риторичного образу, розвинувши вміння аналізувати його та визначати вектори для вдосконалення;

- ознайомити з історією й практикою публічного мовлення, особливостями мовленнєвої поведінки промовця у професійній сфері;

- формувати вміння й навички конструювання текстів публічних виступів різних жанрів, застосовувати дієві прийоми аргументування;
- дати ґрунтовні й системні знання про особливості ораторського підстилю публіцистичного стилю;
- ознайомити з практичними прийомами організації ефективного публічного мовлення та можливостями їхнього застосування у професійній сфері (під час презентацій, брифінгів, пресконференцій, проєктної діяльності та ін.);
- розглянути техніки запитань та відповідей на складні та незручні запитання слухачів;
- виробити вміння системно аналізувати весь комунікативний процес (рефлексія), зокрема невербальні засоби спілкування та способи їх застосування у публічній діяльності;
- виховувати потребу вдосконалювати власне монологічне та діалогічне мовлення, застосовувати комунікативні інструменти моделювання позитивного іміджу промовця;
- зміцнювати повагу до державної мови.

4. Результати навчання.

Майбутні бакалаври в результаті вивчення вибіркового курсу «Мистецтво публічного виступу» здобудуть такі **компетентності**:

- здатність вільно й ефективно спілкуватися державною мовою у сфері публічної комунікації;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел для застосування дієвих технік аргументації та маніпулятивного впливу;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для підготовки та презентації публічного виступу, зокрема сучасних цифрових інструментів візуалізації;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями та технологіями;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації;
- усвідомлення засад і технологій створення текстів для прилюдних виступів у різних сферах професійної комунікації;
- навички застосування технологій якісного структурування інформації, використання засобів вербального та невербального психолого-комунікативного впливу для результативної взаємодії з аудиторією;
- здатність до організації ефективної ділової комунікації в публічній сфері (бесіда, дискусія, перемовини, брифінг, пресконференція, презентація, проєктна діяльність та ін.);

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Програмні результати навчання:

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою у сфері публічної комунікації;
- ефективно працювати з інформацією, необхідною для аргументації своєї позиції та переконання аудиторії, зокрема добирати необхідну інформацію з різних джерел (із фахової літератури та електронних баз), критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- знати й розуміти специфіку видів і жанрів публічного мовлення, основні етапи підготовки публічного виступу, принципи, технології (вербальні та невербальні) і прийоми (алгоритми) створення текстів публічних виступів різних жанрів, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;
- розробляти стратегію і тактику ефективної мовленнєвої поведінки залежно від комунікативної ситуації;
- здійснювати портретування аудиторії й застосовувати методи мовленнєво-психологічного впливу та ін.;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- використовувати інформаційні й комунікаційні технології для оптимізації вирішення завдань, пов'язаних із публічною комунікацією у професійній діяльності.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Технологія публічного виступу: вербальний складник						
Тема 1. Мистецтво (чи технологія?) публічного виступу як інструмент побудови кар'єри	6	2		4		ІРС
Тема 2. Види промов за знаковим оформленням та закріпленням. Майстерність ораторського експромту	14	4	2	6	2	ТР, ТЗ, РМГ/4
Тема 3. Етапи підготовки публічного виступу: ефективні алгоритми промовця	8	2	2	4		ПЗ, РК/ 4
Тема 4. Полемічна майстерність оратора. Культура суперечки у публічній сфері	12	4	2	6		ПЗ, ДС, РК, АТ/ 4
Тема 5. Секрети композиції публічного виступу	14	4	4	4	2	РК, ПЗ, АТ/ 4
Тема 6. Мовний іміджмейкінг промовця	10	4	2	4		РК, ПЗ, АТ/ 4

Тема 7. Методики запам'ятовування структури та змісту виступу	6	2		4		ІРС
Разом за модулем 1	70	22	12	32	4	20
Змістовий модуль 2. Технологія публічного виступу: невербальний складник						
Тема 8. Оратор й аудиторія: «ключі» ефективної комунікативної взаємодії	10	4	2	4		ДС, РК, ПЗ/ 4
Тема 9. Невербальні засоби оратора	12	4	2	4	2	ТР, РМГ, РК/ 4
Тема 10. Моделювання позитивного візуального іміджу промовця.	10	4	2	4		ДС, МК/ 4
Тема 11. Основні приписи дрес-коду публічних заходів	8	2	2	4		ДС, ПЗ, РМГ/ 4
Тема 12. Техніка публічних презентацій	14	4	2	6	2	МК
Тема 13. Сучасний етикет публічного виступу	8	2	2	4		ПЗ, ТЗ, АТ/ 4
Тема 14. «Слово надаємо Вам», або Вчимося на чужих помилках (тренінг)	18	2	4	10	2	ТР, ТЗ, АТ
Разом за модулем 2	80	22	16	36	6	20
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота 1 (тестування)						Т/30
Модульна контрольна робота 2 (презентація ІНДЗ)						ІНДЗ/30
Усього годин / балів	150	44	28	68	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, ТР – тренінг, РК – розгляд кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, АТ – аналіз твору, МК – майстер-клас, ТЗ – творче завдання, ПЗ – проблемне завдання.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти включає більш детальне опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, виконання завдань практичного спрямування, опрацювання додаткової літератури, заповнення графічних організаторів, перегляд рекомендованих відеоматеріалів, роботу над влогами, підготовку проєкту тощо. Зміст та обсяг самостійної роботи подано в електронному курсі на платформі Moodle (див. [Левчук І. П. Мистецтво публічного виступу. \[Електронний освітній ресурс\]](#) *Рекомендовано науково-методичною радою*

університету до використання у навчальному процесі. Протокол № 7 від 22.06.2020 р.).

Ефективність і результативність самостійної роботи здобувача освіти викладач виявляє на практичних заняттях, зокрема під час тематичного опитування, бесід, дискусій, обговорення проблемних завдань, презентації творчих завдань, мініпроектів, тренінгової роботи тощо, та фіксує в загальній оцінці за тему.

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання.

Індивідуальне науково-дослідне завдання має за мету поглиблення та вдосконалення здобутих компетентностей із курсу «Мистецтво публічного виступу». Воно передбачає обов'язкову презентацію результатів на підсумковому занятті в аудиторії із подальшим відеозаписом (за умов очного навчання) або із залученням платформи відеозв'язку (за умов дистанційного навчання).

Здобувач освіти повинен підготувати публічний виступ та презентацію до нього на одну із запропонованих тем (вибір теми слухач здійснює на ЕК). Зосереджуємо увагу також на вмінні працювати з довідниковою літературою, пошуковими системами, систематизовувати інформацію та презентувати її відповідно до завдань курсу.

Максимальна кількість балів за індивідуальне науково-дослідне завдання – 30, з яких 20 балів здобувач отримує за власне публічний виступ (10 б. – вербальний складник, 10 б. – невербальний складник) і 10 балів – за презентацію до нього.

Основні критерії оцінювання публічної промови: обізнаність промовця з вибраної теми; точне, цікаве формулювання назви теми; чинник актуальності і новизни теми; ефективність вступу; інформаційна свіжість; логічність розвитку теми; аргументація основних положень; контраргументація; наочність; контакт з аудиторією; засоби активізації уваги слухачів; мистецтво цитування; прийоми драматизації виступу; поведінка оратора; стилістична виразність виступу; техніка і культура мовлення; засоби художнього мовлення; афористичність мовлення; інтонаційна різноманітність; елементи театралізації; гумор; цікаві приклади тощо.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття відповідно до розкладу та вчасно виконувати навчальні завдання (зокрема винесені на самостійну роботу) згідно з індивідуальним навчальним планом та силабусом дисципліни.

Кожен здобувач освіти зобов'язаний зареєструватися на електронний курс «Мистецтво публічного виступу» у системі MOODLE ((доступ 24/7) →

<http://194.44.187.60/moodle/> → ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ → КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ → НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ), послуговуватися його ресурсами та виконувати відповідні завдання.

За умов змішаного або дистанційного навчання з дисципліни функціонує VIBER-спільнота «здобувачі освіти + викладач» для оперативної комунікації та розміщення відеофайлів (понеділок – п'ятниця з 10.00 до 22.00, субота і неділя – як виняткова необхідність) → тел. адмін. 099 7563557.

Пропущені з поважних причин заняття здобувач освіти має можливість скласти викладачеві в дні консультацій упродовж тижня після виходу на навчання або дистанційно через електронний курс на платформі [Moodle](#) з урахуванням визначених дедлайнів.

Відповідно до пунктів 3.2 та 3.3 [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) з курсу можливе зарахування окремих тем, модулів тощо, зокрема здобутки претендентів у результаті опанування сертифікатного курсу Волинського національного університету імені Лесі Українки «Мистецтво публічного виступу» (обсягом 30 год) та ін.

Політика щодо академічної доброчесності.

Увесь навчальний процес побудований на засадах доброчесності, справедливості, порядності, відповідальності за результати своєї діяльності, взаємодовіри та толерантності до його учасників, об'єктивності оцінювання, соціальної та гендерної рівності.

Здобувач освіти зобов'язаний самостійно виконувати завдання для практичних занять та самостійної роботи, так само завдання підсумкового контролю; надавати правдиву інформацію про результати своєї навчальної діяльності; вказувати джерела чужих думок у випадку їхнього використання. Жодна з форм порушення академічної доброчесності не толерується.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності визначається «[Кодексом академічної доброчесності](#)» та «[Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату](#)» Університету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання, які здобувач освіти складає з порушенням дедлайнів, викладач перевіряє, але не оцінює (тобто здобути бали за такі роботи не вдасться). Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Формою організації підсумкового контролю знань здобувачів освіти з «Мистецтва публічного виступу» є залік. Семестровий залік викладач виставляє «автоматом» за умови, якщо здобувач освіти виконав завдання, передбачені силабусом, і набрав не менше 60 балів.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач може добрати бали на заліку, виконавши підсумковий тест.

Будь-які конфліктні ситуації щодо оцінювання вирішують відповідно до [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання здійснюємо за 100-бальною шкалою.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

Здійснюючи поточний контроль, вважаємо за доцільне послуговуватися такими нормами оцінювання:

➤ **4 бали** – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно та доцільно послуговуватися спеціальною термінологією; доречно ілюструвати відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури; практично застосовувати одержані глибокі теоретичні знання з курсу; знаходити джерело інформації та аналізувати її; оформляти роботу охайно та ретельно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. Водночас можливі 1–2 дрібні неточності у викладі матеріалу, що не впливають на правильність висновків. Завдання мають бути виконані не менш як на 90%.

➤ **3 бали** – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно вирішувати поставлені завдання; глибоко розкривати зміст поставленого завдання чи проблеми; доцільно використовувати спеціальну термінологію; доречно ілюструвати відповідь прикладами; практично застосовувати одержані глибокі теоретичні знання з курсу; знаходити джерело інформації та аналізувати її; оформляти роботу охайно, відповідно до вимог

щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. Однак можливі 2–3 неточності у викладі матеріалу, що не впливають на правильність висновків. Завдання мають бути виконані на 75–89%.

➤ **2 бали** – ставимо, якщо здобувач освіти демонструє компетентність комплексно вирішувати поставлені завдання; правильно розкривати основний зміст матеріалу за умови виконання завдання; правильно використовувати термінологію; виконує роботи без суттєвих помилок; вміє зібрати матеріал, скласти план, побудувати текст будь-якого виду; оформляти роботу охайно, відповідно до вимог щодо структурної, змістової та мовної організації текстів певного виду. У відповідях можливі 3–4 неточності у викладі інформації, які не впливають на конкретний зміст. Завдання виконані на 67–74 %.

➤ **1 бал** – здобувач освіти отримує, якщо зміст викладає частково, не завжди послідовно; одержані теоретичні знання невміло застосовує практично; відсутній логічний зв'язок основного викладу інформації з висновками; відповідь неповна, хоча суть запитання загалом висвітлена; у змісті роботи трапляються помилки; завдання виконані на 60–66 %.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Докаш В. І. Риторика та культура спілкування : навч. посіб. Чернівці : Рута, 2016. 487 с.
2. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторика: підручник. 2-ге вид., допов. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 496 с.
3. Куньч З., Городиловська Г., Шмілик І. Риторичний практикум : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 211 с.
4. Левчук І. П., Матящук Л. А. Основи культури мовлення: особливості, поради, роздуми : навч. довід. Луцьк : Вежа Друк, 2017. 164 с. (у співавторстві).
5. Левчук І. П. Мистецтво урочистої промови : теоретичний мінімум. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 20 с.
6. Левчук І. П. Мистецтво публічного виступу : робоча програма та методичні рекомендації для студентів напряму підготовки «Філологія (українська мова та література)». Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 64 с.
7. Мацько О. М. Практична риторика : навч. посіб. Київ : Київський університет, 2019. 239 с.
8. Мистецтво красномовства, культури спілкування та ділової комунікації : навч. посіб. / уклад. В. І. Докаш. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2020. 367 с.

Додаткова

1. Бондаренко І. С. Іміджологія у системі гуманітарних знань: культурно-освітні стратегії : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 302 с.
2. Єгорова Т. Д. Ефективна комунікація: публічний виступ : навч. посіб. Київ : НАДУ, 2018. 162 с.
3. Колотилова Н. А. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку : монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 271 с.
4. Крикун В. Ю. Риторика : навч. посіб. Київ : Київський університет, 2019. 223 с.
5. Овчиннікова А. П. Риторика як суспільно-культурне явище: курс лекцій.

Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 175 с.

6. Промови, що змінили світ / [пер. з рос.: В. М. Верховеня ; упоряд. та авт. іст.-біогр. нарисів: А. Ю. Хорошевський]. 2-ге вид., перероб. Харків : Фоліо, 2019. 313 с.

7. Риторика : навч.-метод. посіб. / уклад. Лариса Мафтин ; [відп. ред. С. Романюк]. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича : Рута, 2020. 343 с.

8. Риторика: теоретичні та практичні аспекти комунікації: монографія / [редкол.: В. М. Вандишев (відп. ред.), Я. З. Ліханський, О. С. Переломова]. Суми : Сум. держ. ун-т, 2015. 110 с.

9. Сагач Г. М. Божий світ і ми: красномовство у термінах і поняттях : [словник]. 3-тє вид., допов. і перероб. Херсон : КВНЗ "Херсон. акад. неперерв. освіти", 2015. 299 с.

10. Серебряннікова Н., Хандусенко Д. Бізнес-комунікації: риторика, аргументація, етикет. Одеса : Фенікс, 2018. 109 с.

11. Степура А. WOW-виступ по-українськи. Ноу-хау сучасного оратора. Дніпро : Моноліт, 2018. 304 с.

12. Теслюк В. М. Основи красномовства : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 523 с.

13. Anderson Chris J. TED TALKS: The Official TED Guide to Public Speaking. Mariner Books; Reprint Edition, 2017. 288 p.

14. Duck Steve, McMahan David T. Communication in Everyday Life: The Basic Course Edition with Public Speaking. SAGE Publications, Second Edition, 2016. 448 p.

15. Gamble Teri Kwal, Gamble Michael W. The Public Speaking Playbook. SAGE Publications, Third Edition, 2020. 564 p.

16. Zarefsky David. Public Speaking: Strategies for Success Pearson, Eighth Edition, 2017. 407 p.

Інтернет-ресурси

1. Електронний курс І. П. Левчук «Мистецтво публічного виступу» в системі дистанційного навчання Moodle: <http://194.44.187.60/moodle/>